

Policy Report

Perspektivy dekarbonizace českého automobilového průmyslu

Michal Hrubý

Obsah

Shrnutí	2
Doporučení	3
I. Úvod	4
II. Pivo, auta a těžký průmysl	4
III. Analýza životního cyklu – kde výpočet končí?	7
IV. BEV pro planetu, TCO pro peněženky	8
V. Poskytovatelé služeb, nikoliv jen montovna	10
VI. Vše je o EX – zaměstnanecké zkušenosti	10
VII. Pobídky – lekce z Dánska a Norska	14
VIII. EV-identní budoucnost	17
Použité zkratky	18

Shrnutí

Tento dokument zkoumá aktuální stav českého automobilového průmyslu a jeho možnou dekarbonizaci v souvislosti s emisemi z dopravy. Pozornost je věnována zejména trhu s BEV. Evropské emisní cíle jsou sice jasně stanoveny, ale cesta k jejich dosažení pomocí průmyslových změn nikoliv. Tento report hodnotí přijetí a rozšiřování elektromobility v České republice a možnosti výrobců a jejich dodavatelů. Kromě toho poskytuje přehled osvědčených postupů podpory elektromobility z vybraných zemí. Česká republika by se měla snažit sledovat tyto postupy a v rámci svých sociálně-ekonomických hranic českého národního hospodářství posílit důvěru v elektromobilitu a její infrastrukturu. Cílem je uvést do pohybu vhodný soubor politik s důrazem na zachování vysoké konkurenceschopnosti českého automobilového průmyslu. Ultimátním cílem je pak dosažení sociálně spravedlivého přechodu na nízkouhlíkové hospodářství.

Mezi hlavní zjištění tohoto reportu patří následující:

- Český vozový park osobních automobilů neodráží posun směrem k elektromobilitě v takové míře, která je pozorována jinde v EU. Francie, Itálie a Německo posilují dotace na nákup BEV v rámci svých plánů obnovy – Česká republika netvoří finanční pobídky k soukromému nákupu a český Národní plán obnovy ani Národní akční plán čisté mobility nenabízejí žádné ambiciózní řešení v oblasti rozšíření vozového parku elektromobilů. Dokud pořizovací ceny BEV zůstávají vyšší nebo stejné jako ceny ICEV a nabíjecí infrastruktura není příliš dostupná, tedy ani zcela komfortní, status quo přetrvává.
- Bez dobře zavedeného inovativního prostředí a finančních pobídek pro startupy a podniky není zelený (a současně digitální) přechod snadno dosažitelný. Pro vytvoření silné konkurenceschopnosti v EU je čas investovat právě nyní, jinak se finanční prostředí a síť kontaktů rozrostou mimo Českou republiku. I zdroje budou alokovány tam, kde vznikají nové technologie. Jakkoliv důmyslné strategie mají české podniky, nemohou vždy konkurovat zahraničním firmám, které dotují jejich vlády.
- Postupný přesun k BEV a PHEV by mohl snadněji chránit pracovní místa ve srovnání s okamžitým přechodem pouze na BEV. Škoda Auto má dlouholeté zkušenosti s výrobou bateriových článků pro PHEV a Hyundai Kona nebo Škoda Enyaq jsou vyráběny právě v České republice. Scénář s postupným přechodem k oběma typům pohonu by se pro stabilní zaměstnanost v tomto segmentu jevil jako optimální. Česká gigatovárna na výrobu baterií by měla být prioritou.
- Velká většina českých firem zaměřených na automobilový průmysl a jejich zaměstnanců jsou výrobci automobilových dílů a subdodavatelé a čelí otázce budoucího negativního poptávkového šoku po vybraných součástkách (např. palivové, motorové nebo výfukové systémy a převodovky). Aktuální výzkum ukazuje mírně negativní (2 %) dopad na zaměstnanost v automobilovém průmyslu EU, přesto se předpokládá pozitivní efekt v jiných oblastech – od dodávky elektřiny nebo vodíku, přes elektronická zařízení až po poskytování servisních služeb – pro něž bude EU potřebovat vysoce kvalifikovanou pracovní sílu.

Doporučení

- **Posílit zelené investice** – pro vytvoření silné konkurenceschopné pozice v EU je čas investovat právě nyní, jinak se finanční prostředí a síť kontaktů rozrostou mimo Českou republiku. I zdroje budou alokovány tam, kde vznikají nové technologie. Proto je podpora a pobídky pro zelené a digitální společnosti a startupy nezbytným krokem, aby mohly konkurovat zahraničním výrobcům originálního příslušenství. Česká gigatovárna na výrobu baterií by měla být prioritou.
- **Finanční pobídky jsou hybnou silou** – jak lze pozorovat v dosavadním výzkumu, pořizovací cena automobilů je obvykle klíčovým faktorem při nákupu automobilů. Dokud je cena BEV v porovnání s ICEV vyšší, nefinanční pobídky mohou působit, jako by se ocitly ve vzduchoprázdnu. Je třeba zvážit diferencované zdanění nebo systém „bonus-malus“. Čeští spotřebitelé by měli mít možnost výhodně koupit BEV, ideálně i ty lokálně produkované, jako je Škoda Enyaq nebo Hyundai Kona.
- **Posílit nabíjecí infrastruktury** – jak je uvedeno v Národním plánu obnovy České republiky,¹ (z května 2021) další posilování infrastruktury elektromobility je nezbytným krokem k budoucímu ekosystému nové mobility. Podpora pouhých 52 dobíjecích stanic v Praze, 1 940 dobíjecích stanic pro firmy a 2 880 dobíjecích stanic pro domácnosti se však až do roku 2026 jeví jako nedostatečná vzhledem k cíli nejambicióznějšího scénáře do roku 2030, který počítá s 500 000 BEV. Praha si nemůže dovolit být opozdilcem,² a 52 dobíjecích míst z českého Národního plánu obnovy, a tedy i Národního akčního plánu čisté mobility, je cílem postrádajícím jakékoli ambice. Naštěstí oproti tomu je v operačním programu „Doprava“ přislíbena podpora 10 000 dobíjecích bodů až do roku 2027.
- **Podpora trhu firemních vozů BEV** – jelikož cenovou paritu mezi BEV a ICEV dosahuje nejprve právě firemní vozový park, jeho podpora by mohla vést k dosažení stability na trhu s ojetými BEV, a tudíž pomoci rozvoji celkového vozového parku a snížení jeho průměrného stáří mnohem rychleji ve srovnání s „business as usual“ scénářem. Finanční pobídky určené pro korporace by měly do roku 2026 dosáhnout 990 milionů korun. Tato paušální částka přidělená na podporu firemní e-mobility má motivovat k nákupu přibližně 3 600 BEV³ a 1 000 nákladních vozidel (blíže neurčeno). Částka se však zdá nedostatečná a měla by být navýšena. V současné době nelze spatřit žádné vyšší ambice a jasnou koncepční strategii pro rozvoj e-mobility.
- **Zákaz vozidel se spalovacím motorem není řešením sám o sobě** – zákaz ICEV bez řádných finančních pobídek nebo bez dosažení cenové parity mezi BEV a ICEV může mít za důsledek další zvyšování průměrného stáří vozového parku ve srovnání s průměrem EU, a může tedy vést k vyšším celkovým emisím CO₂ z užití. Strategie postupného přechodu k BEV a PHEV je také více pro-zaměstnanecká, protože výroba těchto vozidel vyžaduje vyšší zapojení pracovních sil.

¹ Národní plán obnovy, 2021, [Národní plán obnovy \(planobnovy.cz\)](https://www.planobnovy.cz/).

² Portál hlavního města Prahy, “Praha podnikla další krok směrem k rozvoji elektromobility na svém území”, 02/2021, https://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/magistrat/tiskovy_servis/tiskove_zpravy/praha_podnikla_dalsi_krok_smerem_k.html.

³ Národní plán obnovy, 2021, [Národní plán obnovy \(planobnovy.cz\)](https://www.planobnovy.cz/).

I. Úvod

Nařízení EU 2019/631 přineslo v automobilovém průmyslu rozsáhlou změnu a vyvolalo otázku pro všechny automobilky a výrobce originálního vybavení (OEM), jak řešit svůj směr a vývoj podnikání. Od roku 2025 budou zavedeny nové celoevropské normy pro emise CO₂. Ve srovnání s rokem 2021 jakožto základním rokem se mají emise v celé flotile v kategorii osobních automobilů snížit k roku 2025 o 15 % a k roku 2030 o 37,5 %.⁴ Po oznámení ambiciózního cíle snížit do roku 2030 celkové evropské emise o 55 % se však nařízení pravděpodobně dočká změn ve druhé polovině roku 2021.⁵ Český Národní plán obnovy a Národní akční plán čisté mobility nenabízejí ke květnu 2021 žádná ambiciózní řešení v oblasti elektromobility.⁶ Přestože existují pokyny pro provádění jednotlivých opatření v oblasti klimatu s ohledem na všechny socioekonomické aspekty členských států EU⁷, hlavní tlak bude vyvíjen na OEM, poskytovatele energií a poskytovatele infrastruktury. Ve výsledku také na samotné spotřebitele, pokud budou nuceni k přechodu na dosud dražší způsoby mobility bez řádných pobídek. **Ani samotní OEM ani koncoví spotřebitelé se nebudou přizpůsobovat novému ekosystému mobility bez řádné podpůrné politiky.** Jak vyplývá z několika studií, finanční pobídky a daňové politiky (například osvobození nízkouhlíkových vozidel od DPH nebo odvody z vozidel poháněných fosilními palivy) jsou účinné, avšak jen pokud se ruku v ruce s nimi buduje i spolehlivá infrastruktura.⁸ **Dekarbonizace českého automobilového průmyslu může jít proti proudu**

⁴ Nařízení EU 2019/631 ze dne 17. dubna 2019, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02019R0631-20210111>.

⁵ CAR, "Tightening of EU - CO₂ Requirements and the effects on Jobs in the European Auto Industry", 2020, https://www.car-future.com/media/center-automotive-research/CO2_Study/CAR_Jobs_Study_EN.pdf.

⁶ Národní plán obnovy, 2021, [Národní plán obnovy \(planobnovy.cz\)](http://planobnovy.cz).

⁷ The Katowice Climate Package, Katowice Climate Change Conference, 2018, <https://unfccc.int/process-and-meetings/the-paris-agreement/katowice-climate-package>.

⁸ I. Zvěřinová et al., "Rozvoj trhu s elektromobily v České republice: veřejná podpora a zkušenosti ze zahraničí",

národního smýšlení a stát se krátkodobou výzvou, nicméně z dlouhodobého hlediska by tato nevyhnutelná změna měla být prospěšná pro všechny členské státy.

II. Pivo, auta a těžký průmysl

Spolu s dobrým pivem tvoří cenově dostupná, ale zároveň vysoce kvalitní auta základ českého národního „příběhu“. Uhlíkově náročná odvětví, jako je i celý automobilový výrobní řetězec, jsou páteří českého hospodářství, což z české ekonomiky činí čtvrtou nejvíce uhlíkově náročnou ekonomiku EU.⁹ Jsou to však právě odvětví náročná na emise, která budou čelit nejtěžším výzvam v době formované zelenou a digitální transformací.

V roce 2018 byly celkové emise CO₂ v České republice více než 134 Mt¹⁰ a již pátým rokem postupně rostly. Energetický průmysl byl zodpovědný za přibližně 40 % emisí, zatímco doprava, včetně letectví, byla zodpovědná za 16 % celkových emisí. Průmyslové procesy byly zodpovědné za 13 %. **Pro zdůraznění významu automobilového průmyslu – lze mu přisoudit zhruba 10 % podílu na českém HDP a 14 % podílu na celkové produkci nefinančních podniků, přičemž zaměstnává přibližně 180 000 lidí.**¹¹ V roce 2019 bylo vyrobeno téměř 1,5 milionu automobilů, v roce 2020 pak více než 1,1 milionu¹² (kvůli pandemickým omezením a negativnímu poptávkovému šoku).

V kontrastu s relativně velkým podílem automobilového průmyslu na celkové ekonomice

05/14/2019, <https://energetika.tzb-info.cz/energeticka-politika/19010>.

⁹ EEA, "Greenhouse gas emissions per capita", 03/06/2021,

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/t2020_rd300/default/table?lang=en

¹⁰ European Environment Agency, EEA greenhouse gas – data viewer, <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/data-viewers/greenhouse-gases-viewer>.

¹¹ Český statistický úřad, Veřejná databáze, https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/en/index.jspx?_afP=statis_tiky#katalog=30832.

¹² AutoSAP, Statistiky, <https://autosap.cz/wp-content/uploads/2021/02/vyroba-12-2020-1.pdf>.

může překvapit aktuální stav vozového parku v České republice. **V roce 2020 bylo průměrné stáří osobního vozidla více než 15 let ve srovnání s průměrem EU 11 let¹³, zatímco průměrné stáří nákladních vozidel bylo více než 17 let a autobusů více než 16 let.** Vzhledem k tomu, že se tento report zaměřuje na osobní automobily, je třeba zmínit, že výhradně osobní automobily jsou zodpovědné za 64 % emisí skleníkových plynů v odvětví dopravy.¹⁴ **Český vozový park osobních automobilů neodráží posun směrem k elektromobilitě ve stejné míře, která je pozorována jinde v EU.** Při pohledu na před-pandemický rok 2019 a při porovnání vybraných evropských zemí v tabulce č. 1 lze vyčíst jasné rozdíly. Ačkoliv Norsko má nejvyšší poměr BEV/PCP, jejich domácí a privátní dobíjecí stanice jej vyrovnávají. Tržní podíl BEV je zde nejvyšší. V sedmé kapitole je mimo jiné vysvětleno, co za tímto tržním růstem v dané zemi může stát.

Pouhou selekcí vybraných zemí nelze získat plnou představu o aktuálním stavu elektromobility v celé EU, přesto je vidět, jakým směrem se zvolené země ubírají. **V roce 2020 se v České republice prodej elektrických osobních vozidel (bez PHEV, HEV a FCEV) rovnal přibližně 3 200¹⁵, v porovnání s celkovým vozovým parkem BEV čítajícím 3 897 automobilů na konci roku 2019.**¹⁶ Průměrné emise nově registrovaných automobilů v České republice nicméně činily 129 gCO₂/km, např. oproti 98 gCO₂/km v Nizozemsku.¹⁷ Limity pro celý vozový park automobilek v EU byly stanoveny na 95 gCO₂/km a platily se významné pokuty za překročení limitů. Navíc se může zdát, že nabíjecí infrastruktura v České republice je nedostatečná i

pro tak nízký počet BEV, protože poměr BEV/PCP byl v daném roce 5. Ze zprávy z konce roku 2020 vyplývá, že více než 75 % všech evropských dobíjecích stanic se nacházelo v Nizozemsku, Německu a Francii.¹⁸

K „ekosystému“ elektromobility je však nutné připomenout důležitý fakt. Zelená transformace musí být dvojí. Na jedné straně má být dosaženo rozšíření e-mobility, na druhé straně musí elektřina pocházet z obnovitelných zdrojů energie. Rychlé rozšíření trhu BEV se předpokládá kolem roku 2024 a tou dobou je již pozdě plánovat strategické investice do nízkoemisních technologií a tvořit strategická partnerství.¹⁹ **Francie, Itálie a Německo proto v rámci svých plánů obnovy zvyšují dotace na BEV, aby urychlily tempo rozšiřování elektromobility, ale zároveň se soustředí na přechod k obnovitelným zdrojům.** Jak je vidět na obrázku č. 1, tyto země zvyšovaly podporu BEV, ale např. Čína (uvedeno pro srovnání) je jedinou z vybraných zemí, která naopak celkové dotace v roce 2020 snižovala. Tabulka č. 2 (v EUR) ukazuje jasný „boom“ trhu BEV v roce 2020, zejména v Německu, který může být dán právě pobídkami – státní orgány prakticky zdvojnásobily federální dotace.²⁰

¹³ SDA, Registrace nových OA, <http://portal.sda-cia.cz/stat.php?n#rok=2020&mesic=12&kat=OA&vyb=pt&upr=ptznacky&obd=r&jine=false&lang=CZ&str=nova>.

¹⁴ McKinsey & Company, “Pathways to decarbonize the Czech Republic”, 11/12/2020, <https://www.mckinsey.com/cz/our-work/pathways-to-decarbonize-the-czech-republic#>.

¹⁵ Elektrickévozy.cz, “Prodeje elektromobilů v ČR (2020): prosinec byl nejsilnějším měsícem v roce, jenže...”, 01/08/2021, <https://elektrickevozy.cz/clanky/prodeje-elektromobilu-v-cr-2020-velky-prehled-pravidelne-aktualizovano>.

¹⁶ EAFO, Passenger cars, [Passenger cars | EAFO](#).

¹⁷ ACEA, “Making the transition to zero-emission mobility 2020 progress report”, 10/2020,

https://www.acea.be/uploads/publications/ACEA_progress_report_2020.pdf.

¹⁸ McKinsey & Company, “Pathways to decarbonize the Czech Republic”, 11/12/2020, <https://www.mckinsey.com/cz/our-work/pathways-to-decarbonize-the-czech-republic#>.

¹⁹ Bain & Company, “Electric and Autonomous Vehicles: The Future Is Now”, 10/2020, [Electric and Autonomous Vehicles: The Future Is Now | Bain & Company](#).

²⁰ C. Randall, “Germany doubles EV subsidies, no more diesel support”, 06/04/2020, <https://www.electrive.com/2020/06/04/germany-doubles-ev-subsidies-no-more-diesel-support/>.

2019	BEV	PCP*	BEV market	PCP/km ²	PCP/km ^{**}	BEV/PCP
Czechia†	3,897	808	0.1%	0.01	0.6	4.8
Denmark	15,507	2,817	0.6%	0.07	2.1	5.5
France	155,125	30,367	0.5%	0.06	2.6	5.1
Germany	136,617	40,517	0.3%	0.11	3.1	3.4
Netherlands	106,558	50,824	1.2%	1.22	18.2	2.1
Norway	260,689	13,763	9.3%	0.04	13.7	18.9

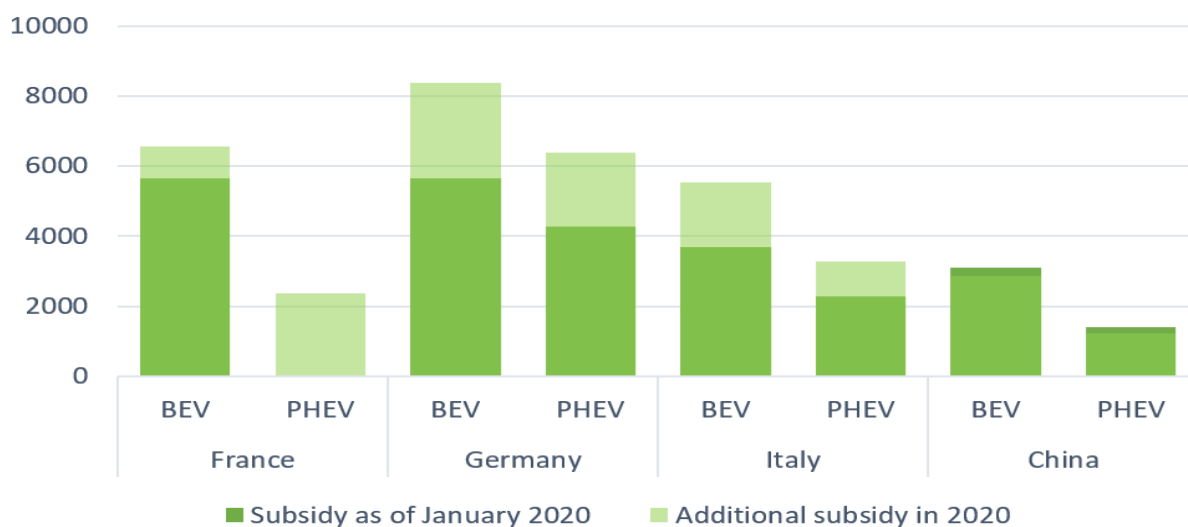
Tabulka č. 1 – BEV pro cestující ve vybraných evropských zemích v roce 2019²²

* Veřejné nabíjecí stanice

** Veřejné nabíjecí stanice na kilometr dálnic

† 8180 BEV (Eurostat) vs. 3897 BEV (EAFO, Ministerstvo dopravy)

National subsidies for EV purchase during 2020

Obrázek č. 1 – Dotace BEV a PHEV ve vybraných zemích (EUR), 2020²¹

²¹ IEA, “Global EV Outlook 2021”, 2021, <https://iea.blob.core.windows.net/assets/ed5f4484-f556-4110-8c5c-4ede8bcb637/GlobalEVOutlook2021.pdf>.

²² Eurostat, Passenger cars, [Statistics | Eurostat \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&plugin=1); EAFO, Passenger cars, [Passenger cars |](https://www.eafo.eu/en/passenger-cars)

[EAFO](https://www.acea.be/uploads/publications/ACEA_progress_report_2020.pdf); ACEA, “Making the transition to zero-emission mobility 2020 progress report”, 10/2020, https://www.acea.be/uploads/publications/ACEA_progress_report_2020.pdf.

Česká republika se v roce 2020 rozhodla nevypsat šestou výzvu dotací na firemní elektromobily ve výši 150 milionů Kč²³, jelikož Ministerstvo průmyslu a obchodu hledalo oblasti s vyšší investiční prioritou v době pandemie.²⁴ Mezitím předsedkyně EU, Von der Leyen, navrhla novou hranici 47,5 gCO₂/km/automobil pro rok 2030²⁵ a vybraná města či státy se chystají omezit vozidla na fosilní paliva. V úvahu přichází postupné vyřazování a zákaz nových diesellových aut od roku 2019 v Kodani, Řím navrhuje zákaz diesellových aut od roku 2024, Paříž od roku 2025, Mnichov, Stuttgart a Düsseldorf od roku 2030. Norsko navrhuje zákaz prodeje vozidel se spalovacím motorem od roku 2025²⁶, Dánsko, Nizozemsko, Švédsko nebo Slovinsko od roku 2030.²⁷

	2019	+ 2020	+ % change
Czechia	3,897	3,218	83%
Denmark	15,507	13,895	90%
France	155,125	110,405	71%
Germany	136,617	187,536	137%
Netherlands	106,558	72,298	68%
Norway	260,689	73,036	28%

Tabulka č. 2 – Změna v počtu BEV ve vybraných evropských zemích v roce 2020²⁸

III. Analýza životního cyklu – kde výpočet končí?

V České republice bylo v roce 2019 vyrobeno přibližně 1,5 milionu osobních automobilů a jejich uhlíková stopa za celý životní cyklus činí přibližně 40 milionů tCO₂. U těchto automobilů je tak evropský cíl 95 gCO₂/km, který se vztahuje na celý vozový park, stále nesplnitelný. Automobilky v EU čelí při překročení cílů sankcím ve výši 3,3 miliardy EUR v roce 2021.²⁹ Těm se bylo možné v roce 2020 vyhnout s evropskými „superkredity“ pro vozidla do 50 gCO₂/km, a protože do průměru vozového parku bylo v roce 2020 započítáno pouze 95 % nově registrovaných osobních automobilů. Celkové snížení průměru CO₂ započítaného automobilkám se rovnalo 16,5 gCO₂/km. Kvůli těmto ročním limitům a superkreditům bylo v České republice v prosinci 2020 registrováno více než 1100 z 3200 prodaných elektromobilů BEV za rok 2020 (741 vozidel Škoda Enyaq).³⁰ K typickému kupci-zákazníkovi se nedostal ani jediný Enyaq, Ty byly spíše přiděleny interně, nebo dealerům a dalším stakeholderům společnosti Škoda Auto.³¹

Podmínkou, kterou je v roce 2021 nutné splnit, je povinný převod emisních cílů založených na cyklu NEDC na cíle založené na WLTP cyklu. Zatímco první ze jmenovaných cyklů byl považován za poněkud nepřesný v hodnocení reálných emisí, druhý by měl vést k až o 23 % vyšším vykázaným

²³ L. Srb, “Dotace na elektromobily v roce 2021 v ČR pravděpodobně nebudou”, 02/15/2021, <https://elektrickevozy.cz/clanky/dotace-na-elektromobily-v-roce-2021-v-cr-pravdepodobne-nebudou>.

²⁴ L. Srb, “Další dotace na elektromobily v ČR jsou nakonec zrušené. Kvůli koronaviru”, 08/14/2020, [Další dotace na elektromobily v ČR jsou nakonec zrušené. Kvůli koronaviru \(elektrickevozy.cz\)](https://elektrickevozy.cz/dal%C5%A9%C3%AD-%20dotace-na-elektromobily-v-%C4%8C-jsou-nakonec-zru%C5%A9n%C3%A9-kv%C5%A9li-koronaviru)

²⁵ CAR, “Tightening of EU - CO₂ Requirements and the effects on Jobs in the European Auto Industry”, 2020, [https://www.car-future.com/media/center-automotive-research/CO2 Studie/CAR Jobs Study_EN.pdf](https://www.car-future.com/media/center-automotive-research/CO2%20Studie/CAR%20Jobs%20Study_EN.pdf).

²⁶ Oliver Wyman, „Governmental bans that steer car owners to electric vehicles”, 03/2018, [Governmental-Bans-That-Steer-Car-Owners-To-Electric-Vehicles \(oliverwyman.com\)](https://www.oliverwyman.com/insights/articlesviews/governmental-bans-that-steer-car-owners-to-electric-vehicles/2018).

²⁷ IEA, “Global EV Outlook 2021“, 2021, <https://iea.blob.core.windows.net/assets/ed5f4484-f556-4110-8c5c-4ede8bcba637/GlobalEVOutlook2021.pdf>.

²⁸ EAFO, Passenger cars, [Passenger cars | EAFO](https://www.eafo.com/passenger-cars).

²⁹ Deloitte, “Cutting CO₂ emissions from passenger cars”, 02/2020,

<https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/de/Documents/consumer-industrial-products/Deloitte-POV-cutting-CO2-emissions-from-passenger-cars.pdf>.

³⁰ EAFO, Passenger cars, [Passenger cars | EAFO](https://www.eafo.com/passenger-cars).

³¹ L. Srb, “Škoda Auto registrovala rekordních 741 Enyaqů. Ani jeden však není pro zákazníky”, 01/07/2020, [Škoda Auto registrovala rekordních 741 Enyaqů. Ani jeden však není pro zákazníky \(elektrickevozy.cz\)](https://elektrickevozy.cz/skoda-auto-registrovala-rekordnich-741-enyaqu-ani-jeden-vsak-neni-pro-zakazniky).

emisím CO₂.³² Přesto se superkredity za vozidla stále mohou započítat – pro nově registrovaný automobil s limitem do 50 gCO₂/km existuje v roce 2021 násobitel 1,67 k započtení do flotily prodejce. **Podle zprávy společnosti Deloitte však nebude 13 z 21 evropských automobilek moci žádat o využití superkreditů, protože své maximální limit vyčerpaly již v roce 2020.**³³

V návaznosti na analýzu životního cyklu (LCA) a kalkulaci, kdy je dosaženo emisní parity mezi vozidly ICEV a BEV, **vybrané studie³⁴ ukazují, že v závislosti na zvoleném národním mixu elektrické energie použitým při výpočtu a najetých kilometrech vozidel se obvykle dosáhne hranice úspory emisí BEV při vyšším počtu kilometrů.** Dosavadní výzkum z pohledu LCA hovoří spíše ve prospěch BEV.³⁵ Pro znázornění energetického mixu zemí EU slouží obrázek č. 6 v sedmé kapitole – lze jej chápat jako přibližný odhad toho, jak čistá je e-mobilita v závislosti na zdroji elektrické energie – tedy v protikladu k myšlence nulových emisí CO₂ elektromobilu měřených „na výfuku“. Samostatnou otázkou poté představuje využití baterií po výměně – lze je použít buď pro vysokokapacitní akumulaci energie, nebo pro recyklaci a získání vzácných materiálů.³⁶ Recyklované materiály jsou však stále dražší než ty nově vytěžené.

IV. BEV pro planetu, TCO pro peněženky

Ať už je účinnost motoru nebo úspora CO₂ elektromobilu jakákoli, průměrný konečný zákazník a spotřebitel nebere jako první v úvahu dopad užívání automobilu na životní prostředí. **Spotřebitel v první řadě vyhledává auto podle pořizovacích nákladů, vhodnosti značky a samotného modelu automobilu a jeho provozních výdajů.**³⁷ Průzkumy dokládají existenci segmentů zelených spotřebitelů a v České republice takové segmenty existují také.³⁸ Privátní i korporátní zákazníci však mají bohaté zkušenosti s vozidly ICEV, a když se jejich celkové pořizovací náklady rovnají nebo jsou nižší než u BEV, nemusí existovat žádný důvod k přechodu na BEV. Podle průzkumu společnosti Deloitte není téměř 50 % respondentů ochotno zaplatit více než 400 EUR za přijetí vozidla s alternativním motorem.³⁹ **Nicméně až 30 % výrobních nákladů je přitom způsobeno cenami baterií. I když se ceny postupně snižují⁴⁰, předpovídá se, že v nejbližších letech budou vyšší ceny BEV přetrvávat.** Marže OEM zůstanou zanedbatelné až do roku 2025⁴¹ (v současnosti je v segmentu BEV záporná 15% marže). Obrázek č. 2 dokládá cenový rozdíl v pořizovacích cenách (Kč) u vybraných modelů – zatímco Škoda Superb poukazuje na rozdíl mezi ICEV a PHEV, Hyundai

³² V roce 03/2021 EU rovněž zavedla nařízení týkající se palubních zařízení pro sledování spotřeby paliva (OBFCM) za účelem shromažďování údajů o reálných emisích. Viz [EUR-Lex - 32021R0392 - EN - EUR-Lex \(europa.eu\)](#).

³³ Deloitte, “Cutting CO₂ emissions from passenger cars”, 02/2020, <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/de/Documents/consumer-industrial-products/Deloitte-POV-cutting-CO2-emissions-from-passenger-cars.pdf>.

³⁴ ADAC, “E-Autos: Top CO₂-Bilanz in der Kompaktklasse”, 03/20/2018, [E-Autos: Top CO2-Bilanz in der Kompaktklasse \(adac.de\)](#) or E. Emilsson and L. Dahllöf, “Lithium-Ion Vehicle Battery Production”, 11/2019, [Lithium-Ion Vehicle Battery Production \(ivl.se\)](#).

³⁵ F. Del Pero et al., “Life Cycle Assessment in the automotive sector: a comparative case study of Internal Combustion Engine (ICE) and electric car”, *Procedia Structural Integrity*, 2018 (12), p. 521-537, <https://pdf.sciencedirectassets.com/314029/>.

³⁶ Volkswagen, “Druhý život pro baterie z elektromobilů”, 2021, <https://www.volkswagen.cz/elektricke-a-hybridni-vozy/vse-o-elektromobilite/druhy-zivot-pro-baterie-z-elektromobilu>.

³⁷ N. Doronin, “Návrh nástrojů marketingové komunikace elektromobilů vůči českému zákazníkovi”, 2020, Diplomová práce, ŠKODA AUTO Vysoká škola.

³⁸ E. Jaderná et al., “Green and Extra Green Consumers in the Czech Republic: Effect of Greenness in Automotive”, 2020, v recenzním řízení E&M Economics and Management.

³⁹ Deloitte, “2020 Global Automotive Consumer Study”, [us-2020-global-automotive-consumer-study-global-focus-countries.pdf \(deloitte.com\)](#).

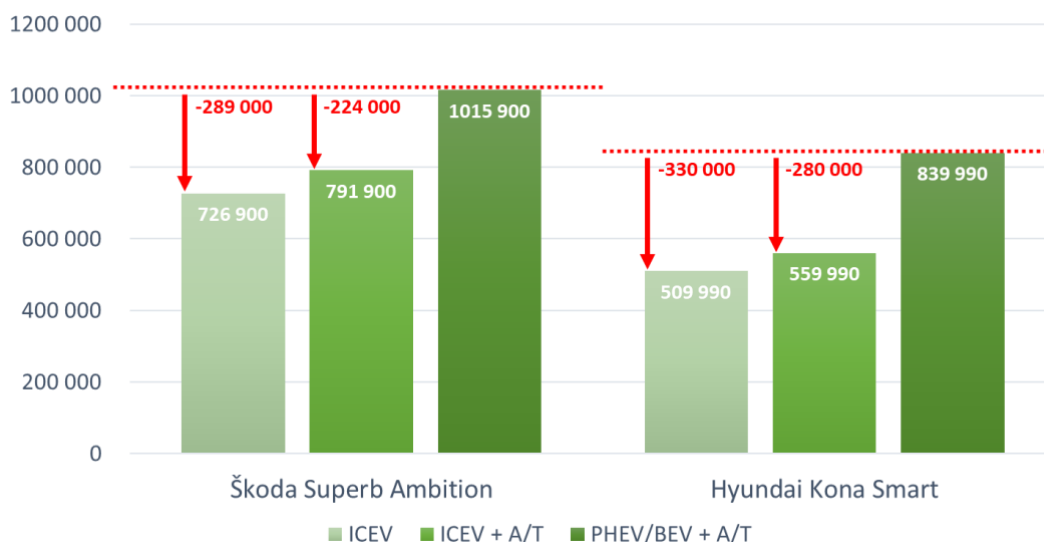
⁴⁰ Bain & Company, “Electric and Autonomous Vehicles: The Future Is Now”, 10/2020, [Electric and Autonomous Vehicles: The Future Is Now | Bain & Company](#).

⁴¹ *Ibid.*

Kona na rozdíl mezi ICEV a BEV, což je ještě významnější rozdíl v procentuálním vyjádření.

nákladní vozy FCEV ve 30. letech 20. století.⁴⁴ Jiné výzkumy předpovídají cenovou paritu pro lehké

Price difference of selected models

Obrázek č. 2 – Rozdíl pořizovacích cen vybraných modelů v roce 2021⁴²

Na jedné straně jsou BEV stále výrazně dražší, na straně druhé se očekává, že cenové parity bude v nadcházejících letech postupně dosaženo. **V současné době je to pouze firemní flotila, která dosahuje parity TCO (celkové vlastnické náklady), částečně díky jejich značnému počtu najetých kilometrů. ICEV jsou stále o 8 % levnější ve srovnání s BEV, pokud se jedná o nízký nájezd kilometrů. Naproti tomu jsou však BEV o 9 % levnější, když se dosáhne vyššího počtu najetých kilometrů (+25 000 km/rok).**⁴³ Další studie předpovídá, že elektromobily, nákladní vozy a městské autobusy se stanou favorizovanou alternativou díky cenové paritě ve 20. letech a

užitkové vozy taktéž až ve 30. letech 20. století.⁴⁵ Ačkoli prvně zmíněná studie nabízí nákladově optimální cestu a předpokládá, že v roce 2030 dosáhne 50% milníku BEV v celkovém součtu nově registrovaných osobních automobilů, což se rovná počtu 600 000 BEV provozovaných v České republice, dosáhne stát snížení emisí o 3,5 p. b. z 14% cíle snížení emisí v dopravě stanoveném evropskou směrnicí o obnovitelných zdrojích energie.⁴⁶ Vzhledem k tomu, že v České republice v současnosti jezdí přibližně jen 7 600 BEV (k březnu 2021),⁴⁷ musí následovat významná změna a pobídka k nákupu BEV, aby se stát k proklamovanému cíli dostal. Dokud zůstávají počáteční pořizovací náklady elektromobilů vysoké,

⁴² Škoda Auto a Hyundai ceník platný k 05/2021, 2021, <https://www.skoda-auto.cz/modely/novy-superb/novy-superb> a <https://www.hyundai.cz/modely/kona-2020>.

⁴³ Bain & Company, “Electric and Autonomous Vehicles: The Future Is Now”, 10/2020, [Electric and Autonomous Vehicles: The Future Is Now | Bain & Company](https://www.bain.com/insights/electric-and-autonomous-vehicles-the-future-is-now).

⁴⁴ McKinsey & Company, “Pathways to decarbonize the Czech Republic”, 11/12/2020, <https://www.mckinsey.com/cz/our-work/pathways-to-decarbonize-the-czech-republic#>.

⁴⁵ J. Miller, “Electric car costs to remain higher than traditional engines”, 08/31/2020, [Electric car costs to remain higher than traditional engines | Financial Times \(ft.com\)](https://www.ft.com/content/08312020-electric-car-costs-to-remain-higher-than-traditional-engines).

⁴⁶ McKinsey & Company, “Pathways to decarbonize the Czech Republic”, 11/12/2020, <https://www.mckinsey.com/cz/our-work/pathways-to-decarbonize-the-czech-republic#>.

⁴⁷ EAFO, Osobní vozidla, [Passenger cars | EAFO](https://www.eafo.org/).

nelze dosáhnout významné změny bez dostatečné podpory.

V. Poskytovatelé služeb, nikoliv jen montovna

Nynější rozvoj e-mobility vyžaduje sdílení nákladů, úspory z rozsahu a technický vývoj, aby bylo dosaženo cenové parity mezi BEV a ICEV. „Joint ventures“ jsou stále důležitější pro každého klasického OEM, zatímco obchodní model se mění z prodeje produktu na služby poskytované skrze platformy až po ekosystém nové mobility.⁴⁸ Koncem roku 2018 88 % dodavatelů ze skupiny „Tier 2“ a vyšších v České republice předpokládalo, že v novém prostředí e-mobility zůstanou konkurenceschopní, a 76 % předpokládalo, že nejpozději v roce 2020 zahájí výrobu součástí pro elektromobily, přestože 40 % jejich obratu v době dotazování pocházelo z oněch kritických komponent (jako jsou palivové systémy, výroba spalovacích motorů, výfukové systémy nebo převodovky), které v budoucnu nejspíš nebudou natolik potřebné.⁴⁹ CzechInvest v dnešní době uvádí 232 společností se zaměřením na tyto čtyři zmíněné kritické komponenty ve třech vrstvách z celkem 926 automobilových společností.⁵⁰ Jak je patrné z příkladu společnosti Tesla, automobilky si jsou vědomy možností a nutností dosáhnout tržního ocenění, které se podobá technologickým společnostem, a pověsti moderního poskytovatele služeb a inteligentní mobility⁵¹, a proto jsou investice do digitálních služeb a výzkumu a vývoje, zejména v České republice, natolik nezbytné.

⁴⁸ McKinsey & Company, “Mastering new mobility”, 2019, [Mastering-new-mobility-Perspectives-on-navigating-an-uncertain-future.pdf \(mckinsey.com\)](https://www.mckinsey.com/~/media/mckinsey/industries/automotive/our-insights/mastering-new-mobility-Perspectives-on-navigating-an-uncertain-future.pdf).

⁴⁹ EY a AutoSAP, “Je český automobilový průmysl připraven na nárůst elektromobility?”, 09/2018, <https://autosap.cz/wp-content/uploads/2018/09/ca-3-4-2018.pdf>.

⁵⁰ CzechInvest, Sektorová databáze dodavatelů, 2021, <https://suppliers.czechinvest.org/Aplikace/sup-public-x.nsf/index.xsp?a=login>.

⁵¹ H. Greimel, “Toyota expands from hardware to software”, v Automotive News, 03/08/2020, <https://www.autonews.com/technology/toyota-expands-hardware-software>.

Zelené a digitální trendy nemají vliv pouze na osobní vozidla. Ekosystém zahrnuje mikro-mobilitu jako jsou elektronické skútry a elektronická kola, služba jízdy na zavolanou nebo služby jako P2P sdílení a předplatné automobilů. To nevyhnutelně vede k potřebě dalšího financování a nových pojišťovacích modelů. Dalším aspektem je významná změna v hodnotovém řetězci dodávek energie ve srovnání s dodávkami fosilních paliv, neboť se tvoří a představuje nová konkurence v oblasti dodávek energie, rozvoje infrastruktury nebo rozšíření služeb platformem.⁵² 90 % investic do startupů v rámci e-mobility realizují noví „hráči“ pocházející nikoliv z automobilového průmyslu. Objevuje se více než 15 nových dodavatelů elektrických pohonů s novým řešením systému nápravy pro vozidla BEV.⁵³

Bez dobře zavedeného inovativního prostředí a finančních pobídek není zelený (a současně digitální) přechod ekonomiky snadno dosažitelný. Pro vytvoření silné konkurenceschopnosti v EU je proto zapotřebí vládní podpory právě teď.⁵⁴

VI. Vše je o EX – zaměstnanecké zkušenosti

Automobilový průmysl a jeho dodavatelský řetězec čelí významné změně v rámci zelené transformace, která by mohla vést ke ztrátě pracovních míst v daném odvětví, avšak nikoli v rámci celého hospodářství. **Dodávky elektřiny nebo vodíkové systémy, elektrická zařízení a poskytování služeb budou naopak posilovat – např. nárůst pracovních míst, posilování v daném odvětví a**

⁵² G. Fournier, “The new mobility paradigm. Transformation of value chain and value proposition through innovations”, The Automobile Revolution. Springer, 2017, p. 21-47.

⁵³ McKinsey & Company, “Mastering new mobility”, 2019, [Mastering-new-mobility-Perspectives-on-navigating-an-uncertain-future.pdf \(mckinsey.com\)](https://www.mckinsey.com/~/media/mckinsey/industries/automotive/our-insights/mastering-new-mobility-Perspectives-on-navigating-an-uncertain-future.pdf).

⁵⁴ Confederation of Danish industry, “Together We Create Green Growth”, https://www.danskindustri.dk/globalassets/english-sitet/latest-from-di/analysis-and-reports/dis-2030-plan-2019_pixi_190x165_enkeltsider_web.pdf?v=210423.

tvorba nových kontaktů.⁵⁵ Jelikož předchozí studie hodnotily úbytek pracovních míst bez ohledu na vznikající pracovní místa díky výrobě baterií nebo službám v oblasti vodíku, nemusí být už tyto studie zcela platné.

Německo, Francie, Itálie, Španělsko, Slovensko – skupina zemí zodpovědná za přibližně 70 % výroby osobních automobilů v EU v roce 2019 – **čelí pouze zanedbatelnému úbytku pracovních míst a předpokládá se, že pokles zaměstnanosti v samotném automobilovém průmyslu bude převažovat v intervalu od 1,6 % do 2,1 %.** Proto by v průměru pouze 1,9 % zaměstnanců mělo čelit možnosti ztráty zaměstnání.⁵⁶ V úvahu přitom tento jednoduchý mikroekonomický model nebere žádný přesun zaměstnanosti a pozitivní dopad v jiných odvětvích, tzv. „spill-over“ efekt. Další pozitivní účinky na zaměstnanost lze předpovídat v konstruktérství, výrobě elektřiny nebo ve vodíkových službách.⁵⁷

Jak lze sledovat na příkladu Německa, s plánovanou výrobou bateriových článků bude v rámci pracovního trhu potřeba obsadit 30 000 nových pozic. Ztráta zaměstnanosti jako důsledek změn v klasickém automobilovém průmyslu se tedy pravděpodobně neprojeví v takové míře, jako se dříve předpokládala.⁵⁸ Plány jsou však ve všech příslušných zemích EU odlišné, jak je patrné z

obrázku č. 3. Česká republika jedná s koncernem Volkswagen o vybudování jednoho ze šesti plánovaných bateriových center v domovské zemi Škoda Auto.⁵⁹ V květnu 2021 však stále nebyla podepsána žádná konečná dohoda. Do budoucna by se taková gigatovárna měla stát prioritou. Škoda Auto vyrábí bateriové články pro vozy PHEV v rámci koncernu již od roku 2019⁶⁰ a její Enyaq je také jediným vozidlem na platformě MEB, které se vyrábí mimo Německo.⁶¹ Hyundai bylo ale první společností, která v České republice začala vyrábět své BEV, Hyundai Kona.⁶²

Jak bylo uvedeno k březnu 2021, společnost LG plánuje výstavbu největší výroby bateriových článků na světě, a to konkrétně v Polsku. Přestože přímé zahraniční investice jsou potřebné, EU si chce zachovat svou soběstačnost i na trhu s bateriovými články⁶³, což vyvolává otázky ohledně dostupnosti kritických surovin, samotné výroby, recyklace, likvidace nebo toxicity a bezpečnosti výroby baterií.⁶⁴ Existují také různé scénáře přechodu na bateriová vozidla. **Postupné navyšování podílu PHEV a BEV by mohlo lépe chránit pracovní místa ve srovnání s okamžitým vynuceným přesunem k BEV.** Vzhledem k tomu, že technologické inovace v oblasti ICE mohou zvýšit pracovní vstup potřebný pro vozidla s ICEV a taktéž pro vozidla s PHEV, může postupný přechod

⁵⁵ Cambridge Econometrics, “Reviewing the impact of the low-carbon mobility transition on jobs”, 09/21/2018, <https://www.camecon.com/what/our-work/reviewing-impact-low-carbon-mobility-transition-jobs/>.

⁵⁶ CAR, “Tightening of EU - CO₂ Requirements and the effects on Jobs in the European Auto Industry”, 2020, https://www.car-future.com/media/center-automotive-research/CO2_Study/CAR_Jobs_Study_EN.pdf.

⁵⁷ *Ibid.*

⁵⁸ A. Mönnig et al. “Electromobility 2035: Economic and labour market effects through the electrification of powertrains in passenger cars”, 2019, IAB Working Paper, https://www.econstor.eu/bitstream/10419/204855/1/1664_536213.pdf.

⁵⁹ ČTK, “Volkswagen v Evropě chystá továrny na baterie, uvažuje i o Česku”, 03/15/2021, <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/volkswagen-v-evrope-chysta-tovarny-na-baterie-uvazuje-i-o-cesku/2008973>.

⁶⁰ Škoda Auto, “Výroba vysokonapěťových trakčních baterií ve společnosti ŠKODA AUTO byla obnovena

podle plánu”, 2020, <https://www.skoda-storyboard.com/cs/tiskove-zpravy-archiv/vyroba-vysokonapetovych-trakcnich-baterii-ve-spolecnosti-skoda-auto-byla-obnovena-podle-planu/>.

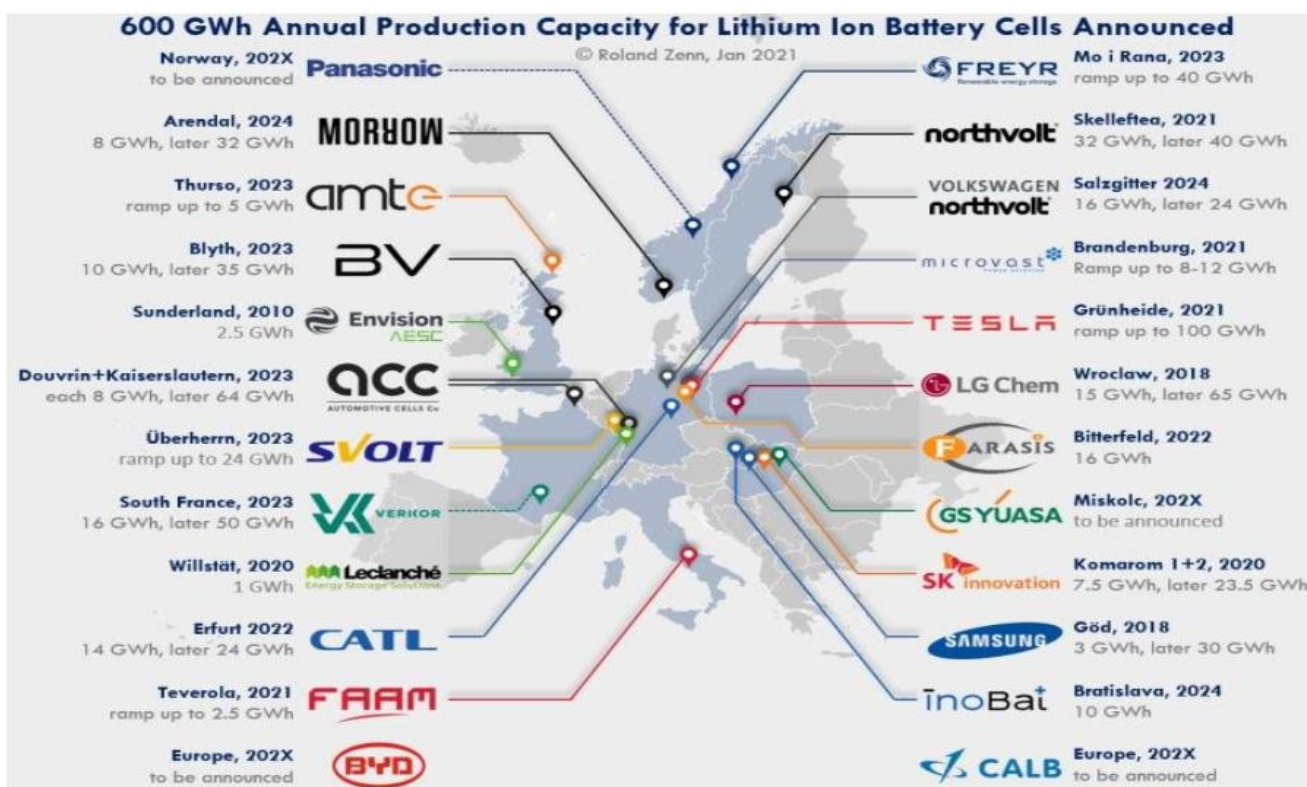
⁶¹ L. Srb, “Enyaq iV je první elektromobil Škoda „Made in Czech Republic“. Vyrábět se má 350 vozů denně”, 11/25/2020, <https://elektrickevozy.cz/clanky/skoda-enyaq-iv-je-prvni-elektromobil-made-in-czech-republic-vyrabet-se-ma-az-350-vozu-denne>.

⁶² *Ibid.*

⁶³ M. Strzałkowski, “Budou Evropu jednou pohánět polské baterie?”, 03/19/2021, <https://euractiv.cz/section/politika/news/budou-evropu-jednou-pohanet-polske-baterie/>.

⁶⁴ Evropský Parlament, “Briefing EU Legislation in Progress: New EU regulatory framework for batteries”, 12/2020, [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/689337/EPRS_BRI\(2021\)689337_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/689337/EPRS_BRI(2021)689337_EN.pdf).

v rámci zaměstnaneckých pozic probíhat hladce.⁶⁵ Jelikož Škoda Auto má s výrobou bateriových článků pro PHEV dlouhodobé zkušenosti, postupný přechod od ICEV k PHEV a finálně k BEV by se pro místní zaměstnanost v automobilovém průmyslu jevil jako optimální.

Obrázek č. 3 – Oznámení výrobci bateriových článků (leden 2021)⁶⁶

Statistiky z období 2008-2015 ukazují, že automobilový průmysl zůstal konkurenceschopný a zvýšil celkovou zaměstnanost i během zpříšňování předpisů týkajících se CO₂ v EU.⁶⁷ Jak je zdůrazněno v první kapitole, automobilový sektor má podíl zhruba 10 % na českém HDP a 14 % na

celkové produkci nefinančních podniků.⁶⁸ Přidaná hodnota celého automobilového průmyslu je však tvořena především podniky se zahraniční kontrolou, jak je patrné z tabulky č. 3, která se týká prvních tří úrovní dodavatelů. **Posun směrem k vyšší přidané hodnotě výrobků vyrobených v České republice proto závisí především na organizačních rozhodnutích příslušných společností.** V tabulce je hodnota výroby a přidaná hodnota uvedena v milionech eur, „Total“ znamená celkovou hodnotu

⁶⁵ Cambridge Econometrics, “Reviewing the impact of the low-carbon mobility transition on jobs”, 09/21/2018, <https://www.camecon.com/what/our-work/reviewing-impact-low-carbon-mobility-transition-jobs/>.

⁶⁶ R. Zenn, “Li-on Battery Gigafactories in Europe (January 2021)”, 2021, <https://www.orovel.net/insights/li-on-battery-gigafactories-in-europe-january-2021>.

⁶⁷ CAR, “Tightening of EU - CO₂ Requirements and the effects on Jobs in the European Auto Industry”, 2020, <https://www.car-future.com/media/center-automotive-research/CO2-Studie/CAR-Jobs-Study-EN.pdf>.

⁶⁸ Český statistický úřad, Veřejná databáze, https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/en/index.jspx?_af=statis-tiky#katalog=30832.

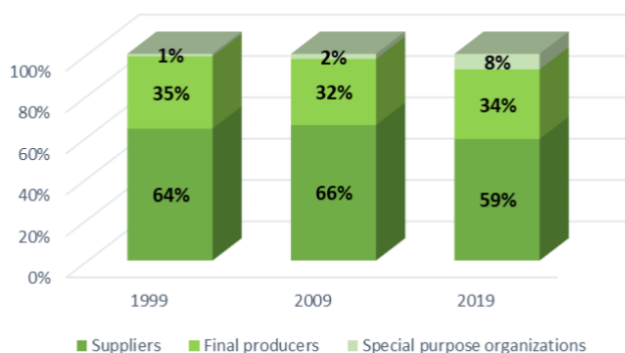
českého automobilového průmyslu podle CZ-NACE C29 – výroba motorových vozidel, přívěsů a návěsů.

2018	Foreign	Total
Production value	96%	50,093
Value added	93%	8,353
Employees	86%	179,166
Enterprises	22%	1,089

Tabulka č. 3 – Podíl podniků pod zahraniční kontrolou podle ekonomické činnosti⁶⁹

Česká republika by měla vytvořit vhodné pobídky pro zahraniční investory, aby pokračovali v rozvoji v souvislosti se zelenou a digitální transformací v České republice a zachovali tak úroveň zaměstnanosti v automobilovém průmyslu.

Employees by manufacturing structure

Obrázek č. 4 – Zaměstnanci podle výrobní struktury (členové AutoSAP)⁷⁰

Je nepochybné, že velká většina českých firem zaměřených na automobilový průmysl a jejich zaměstnanci jsou především výrobci

⁶⁹ Eurostat, Structural Business Statistics – Overview, <https://ec.europa.eu/eurostat/web/structural-business-statistics/overview>.

⁷⁰ AutoSAP, Statistiky, <https://autosap.cz/zakladni-prehledy-automotive/>.

⁷¹ M. Pícl, “The Future of Employment in the Automotive Industry in the Czech Republic“, 06/2019, Friedrich-Ebert-Stiftung, “The Future of Employment in the Car Sector“, [https://www.syndex.ro/sites/default/files/files/pdf/2020-](https://www.syndex.ro/sites/default/files/files/pdf/2020-01/The%20future%20of%20employment%20in%20the%20car%20sector_EN.pdf)

automobilových dílů⁷¹, dodavatelé (jak je vidět na obrázku č. 4), a **čelí otázce budoucího negativního poptávkového šoku po vybraných součástkách (např. palivové, motorové nebo výfukové systémy a převodovky)**. Pro zahraniční mateřské společnosti může být přirozené umístit svá výzkumná a vývojová centra v domovské zemi – zejména pokud jde o přidanou hodnotu takových služeb. Vzhledem k tomu, že přechod české ekonomiky na nízkouhlíkové technologie je nezbytný, musí dojít také ke zlepšení vzdělávání zaměstnanců a přechodu na vědní obory jako je aplikovaná fyzika, strojové učení nebo mechatronika.⁷² I to mimo jiné pomůže dosáhnout vyšší přidané hodnoty českých produktů.

Možný úbytek pracovních míst by se dal dle teoretických scénářů v zahraničí zvládnout i díky odchodu stávajících pracovníků do důchodu⁷³, taková strategie by však v České republice vyvolala více otázek než odpovědí týkajících se systému sociálního zabezpečení a věkové hranice pro odchod do důchodu.

[01/The%20future%20of%20employment%20in%20the%20car%20sector_EN.pdf](https://www.syndex.ro/sites/default/files/files/pdf/2020-01/The%20future%20of%20employment%20in%20the%20car%20sector_EN.pdf).

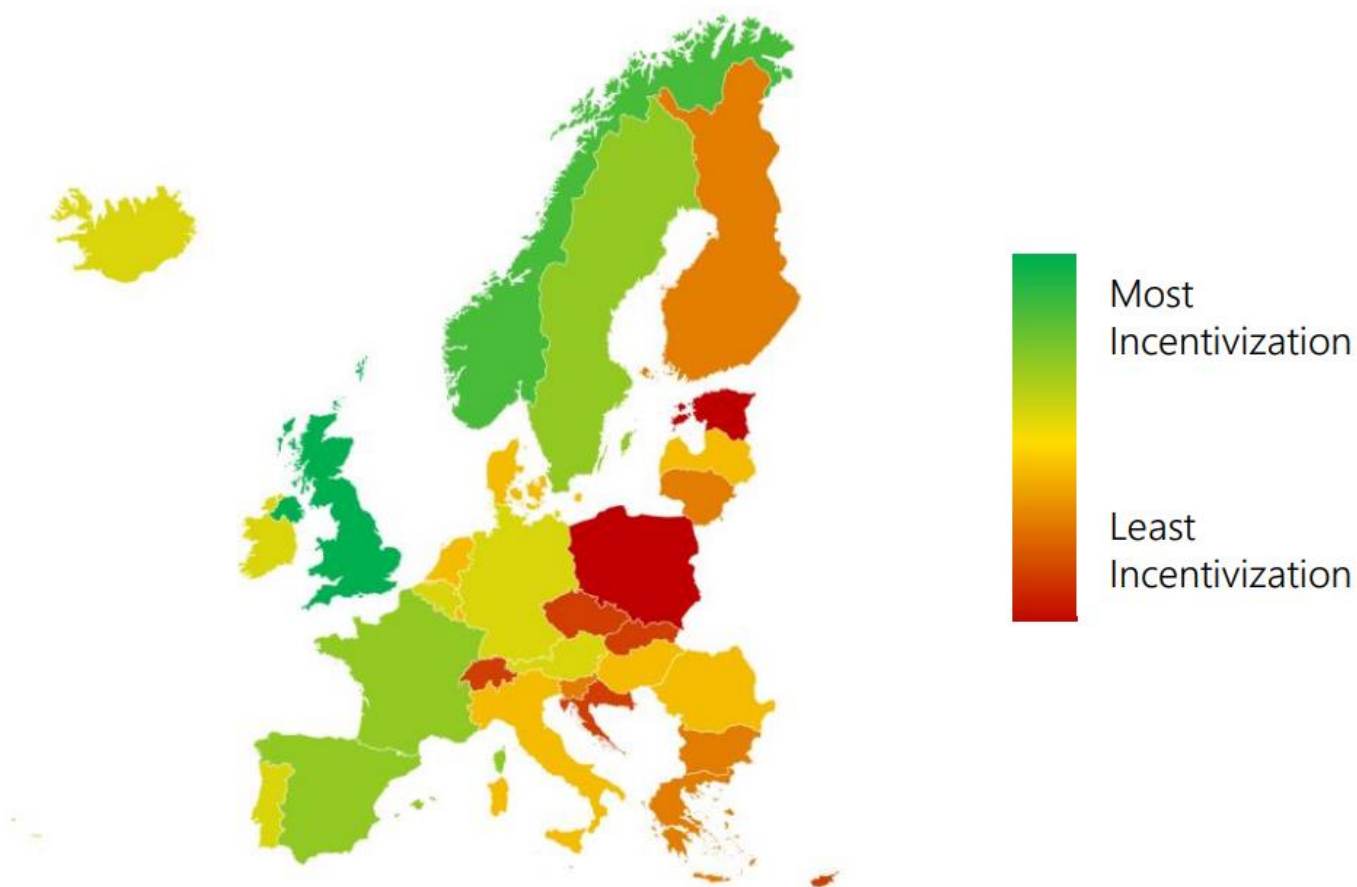
⁷² McKinsey & Company, “Pathways to decarbonize the Czech Republic“, 11/12/2020, <https://www.mckinsey.com/cz/our-work/pathways-to-decarbonize-the-czech-republic#>.

⁷³ Cambridge Econometrics, “Reviewing the impact of the low-carbon mobility transition on jobs“, 09/21/2018, <https://www.camecon.com/what/our-work/reviewing-impact-low-carbon-mobility-transition-jobs/>.

VII. Pobídky – lekce z Dánska a Norska

Podle EAFO⁷⁴ a SBD⁷⁵ je Česká republika země se zanedbatelnými nebo téměř žádnými pobídkami pro nákup BEV, což se rovnoměrně propisuje i do počtu prodejů BEV.

Přestože daňové výhody v rámci registrace a daňové výhody spojené s vlastnictvím existují (i když dotace pro firemní klientelu byly odloženy a pro soukromé klienty nikdy ve skutečnosti neexistovaly⁷⁷), českému systému pobídek chybí **hloubka a koncepční strategie**. Pro rychlý přehled o výši a hloubce pobídek napříč Evropou lze shlédnout obrázek č. 5.

Obrázek č. 5 – Úroveň pobídek v celé Evropě⁷⁶

⁷⁴ EAFO, Incentives and Legislation, 2021, [Country detail incentives | EAFO](#).

⁷⁵ SBD Automotive, “The electric vehicle guide”, 2021, <https://insight.sbdautomotive.com/EVGuide.html>.

⁷⁶ *Ibid.*

⁷⁷ L. Srb, “Dotace na elektromobily v roce 2021 v ČR pravděpodobně nebudou”, 02/15/2021, <https://elektrickevozy.cz/clanky/dotace-na-elektromobily-v-roce-2021-v-cr-pravdepodobne-nebudou>.

Jako vzorový příklad pobídky ze strany státu lze zkoumat Dánsko a Norsko. Dohodou o dopravě ze dne 4. prosince 2020 **stanovila dánská vláda nový regulační rámec, který by měl do roku 2030 usnadnit postupné uvedení asi 775 000 osobních automobilů s nulovými nebo nízkými emisemi** do provozu a do roku 2025 snížit emise o 1 milion tCO₂ a do roku 2030 o 2,1 milionu tCO₂. Aby toho vláda dosáhla, vyčlení 2,5 miliardy DKK (8,7 miliardy Kč). Podle této nové dohody se budou daně a odvody z automobilů poháněných fosilními palivy postupně zvyšovat a daně z nákupu nových automobilů budou záviset na tom, kolik oxidu uhličitého vypouštějí, čímž se nahradí systém, který nyní počítá daň na základě ujetých kilometrů.⁷⁸

Konfederace dánského průmyslu (DI) se svým dlouhodobým finančním plánem „Společně tvoříme zelený růst“⁷⁹ usiluje o urychlení zelené transformace a zvýšení ekonomického růstu ve prospěch všech dánských obyvatel. **Cílem strategie je snížit emise CO₂ v Dánsku nejméně o 70 % ve srovnání se základním rokem 1990 (což odpovídá vládnímu cíli)⁸⁰, a vyčlenit 13 miliard DKK (45 miliard Kč).** Pokud jde o automobilový průmysl, plán zdůrazňuje, že:

- automobily, které neprodukují skleníkové plyny, nebo ty, které je produkují ve velmi omezené míře, jako jsou elektromobily, vodíková auta a plug-in hybridní auta, by měly být dostupnější;
- vozy s nulovými a nízkými emisemi musí být osvobozeny od registrační daně a musí podléhat

průběžné vlastnické dani na základě hmotnosti a energetické účinnosti;

- základ daně pro zaměstnance se služebním vozem musí být upraven tak, aby podporoval zelenou volbu;
- je třeba zvýšit podíl udržitelných biopaliv a podporovat bioplyn v těžké dopravě;
- je třeba rozšířit infrastrukturu pro nové technologie s nulovými a nízkými emisemi.⁸¹

V posledních letech se e-mobilita stala běžnou součástí také norské dopravy a kultury. Jeden důvod lze nalézt v jejím energetickém systému – má dostatek přírodních zdrojů energie a relativně nízkou populaci, velký vývoz energie a energetický sektor, který již patří k celosvětově nejvíce dekarbonizovaným.⁸² Pro zdůraznění významu energetického mixu zemí EU lze prohlédnout obrázek č. 6. Česká republika měla v roce 2019 přibližně 57% podíl fosilních paliv na celkové výrobě elektřiny.⁸³

⁷⁸ Reuters, “Denmark agrees deal to have 775,000 electric cars by 2030”, 4/11/2020, <https://europe.autonews.com/automakers/denmark-aims-have-775000-electrified-cars-2030>.

⁷⁹ Confederation of Danish industry, “Together We Create Green”, https://www.danskindustri.dk/globalassets/english-sitet/lastest-from-di/analysis-and-reports/dis-2030-plan-2019_pixi_190x165_enkeltsider_web.pdf?v=210423.

⁸⁰ Danish Ministry of Climate, Energy and Utilities “Climate Act”, Act. No 965 of 26 June 2020, https://en.kefm.dk/Media/1/B/Climate%20Act_Denmark%20-%20WEBTILGÆNGELIG-A.pdf.

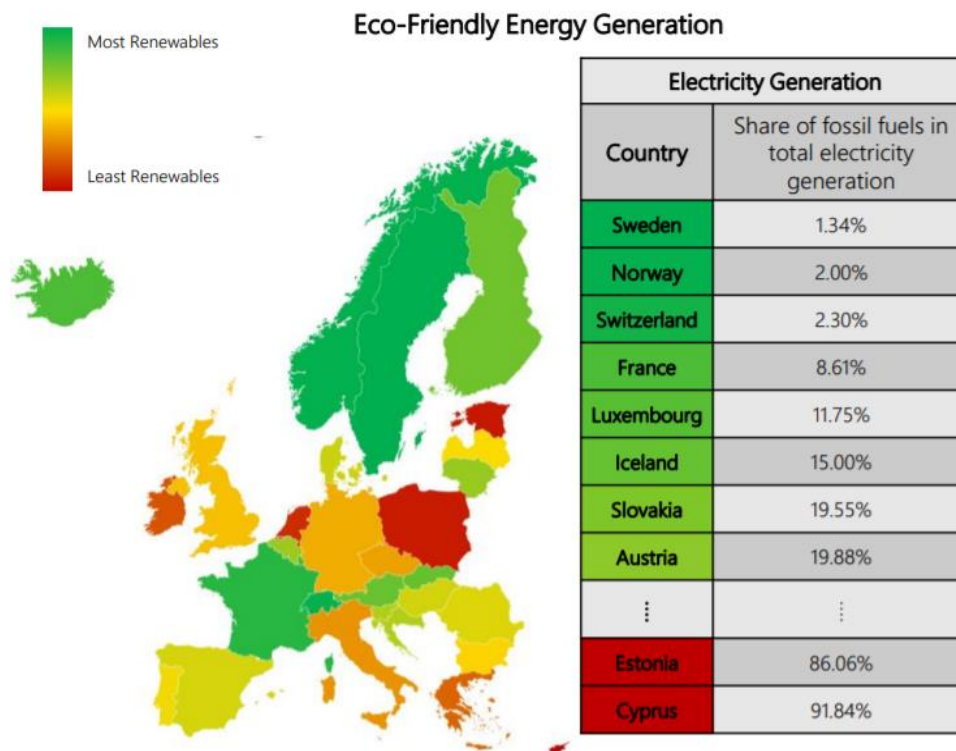
⁸¹ *Ibid.* Viz také: “The 160 proposals in DI’s 2030 plan”, https://www.danskindustri.dk/globalassets/english-sitet/lastest-from-di/analysis-and-reports/dis-160-proposals_a4_web.pdf?v=210423;

“Technical description of DI’s 2030 Plan”, <https://www.danskindustri.dk/globalassets/english-sitet/engelsk-planchesat-december-2019.pptx>.

⁸² T. M. Skjølvold and M. Ryghaug, “Temporal echoes and cross-geography policy effects: Multiple levels of transition governance and the electric vehicle breakthrough”, Environmental Innovation and Societal Transitions, Vol. 35, 06/2020, p. 236, <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2210422418302946>.

⁸³ OTE, Národní energetický mix, <https://www.ote.cz/cs/statistika/narodni-energeticky-mix>.

Obrázek č. 6 – Výroba energie v rámci EU⁸⁴

V norské případové studii týkající se automobilového průmyslu skutečně vyniká to, že země usiluje o to stát se prvním státem, který do roku 2025 ukončí prodej benzinových a naftových automobilů. Parlament chce tohoto cíle dosáhnout posílením zeleného daňového systému, nikoli zákazem (jako sousední Dánsko). Pozitivním znamením je, že BEV tvořily v roce 2020 54,3 % všech nových automobilů prodaných v této severské zemi, přičemž v roce 2019 to bylo 42,4 %, a jednalo se o celosvětový rekord.⁸⁵ **Klíčová pobídka a „dotace“ zavedená od roku 2001, tedy osvobození od DPH při nákupu vozidel s nulovými emisemi (zatímco DPH u automobilů na fosilní paliva činí 25 %), byla schválena Kontrolním úřadem ESVO (ESA), a bude trvat do konce roku 2022.**

Mezi další pobídky patří např.:

- nulová silniční daň;
- parkování zdarma na vybraných městských parkovištích;
- snížená daň na firemní elektromobily (s nižší sazbou než u vozidel na fosilní paliva);
- snížené nebo bezplatné mýtné v některých oblastech;
- řízení v pruhu pro autobusy, pokud veze cestující;
- 50% sleva na vybraná parkoviště, mýtné a jízdné na trajektech.⁸⁶

⁸⁴ SBD Automotive, “The electric vehicle guide”, 2021, <https://insight.sbdautomotive.com/EVGuide.html>.

⁸⁵ V. Klešty, “Electric cars rise to record 54% market share in Norway in 2020”, Reuters, 05/01/2021, <https://www.reuters.com/article/us-autos-electric-norway-idUSKBN29A0ZT>.

⁸⁶ E. Ulven and T. Sutterud, “Norway's electric car drive belies national reliance on fossil fuels”, The Guardian, 09/01/2021, <https://www.theguardian.com/business/2021/jan/09/norway-electric-car-drive-belies-national-reliance-on-fossil-fuels>.

VIII. EV-identní budoucnost

Lze předpokládat, že aktuálně poslední hospodářský cyklus – zelený a digitální – již začal. Na závěr tohoto reportu a mapování automobilovém průmyslu a jeho dekarbonizace skrze dopravu je třeba zdůraznit některá úskalí. Za prvé, **z pochopitelných důvodů musí být posouzení emisní náročnosti prováděno tzv. „od kolébky do hrobu“ (neboli LCA) a pečlivě přezkoumáno ve všech službách e-mobility.** Zatímco tato práce zkoumá hlavně automobilový průmysl, 40 % všech českých emisí pochází z energetiky.⁸⁷ Úkolem je tedy pokračovat v přechodu k čisté „net-zero“ ekonomice prostřednictvím transformace energetického sektoru a současně posílit elektrickou přenosovou soustavu jako takovou. Za druhé, **čas investovat je nyní, jinak se finanční prostředí a síť kontaktů rozrostou mimo Českou republiku. Zdroje budou alokovány tam, kde vznikají nové technologie.**⁸⁸ Pokud bude cenové parity BEV a ICEV vozidel dosaženo do pěti let⁸⁹, musí být do té doby vybudována potřebná infrastruktura. **Jakkoliv důmyslné strategie mají české podniky, nemohou vždy konkurovat zahraničním firmám, které dotují jejich vlády.** V neposlední řadě je zapotřebí nasměrovat jak privátní, tak firemní sektor správným směrem. **Dokud pořizovací ceny BEV zůstávají vyšší nebo stejné jako ceny ICEV a nabíjecí infrastruktura není příliš dostupná, tedy ani zcela komfortní, status quo přetrvá.** V zájmu ochrany konkurenceschopnosti by Česká republika měla zvážit následující doporučení.

⁸⁷ European Environment Agency, EEA greenhouse gas – data viewer, <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/data-viewers/greenhouse-gases-viewer>.

⁸⁸ McKinsey & Company, “Mastering new mobility”, 2019, [Mastering-new-mobility-Perspectives-on-navigating-an-uncertain-future.pdf \(mckinsey.com\)](#).

⁸⁹ Bain & Company, “Electric and Autonomous Vehicles: The Future Is Now”, 10/2020, [Electric and Autonomous Vehicles: The Future Is Now | Bain & Company](#).

Použité zkratky

	Zkratka	Vysvětlení
Battery electric vehicle	BEV	Plně elektrické vozidlo s baterií a bez spalovacího motoru
Hybrid electric vehicle	HEV	Plně hybridní elektrické vozidlo schopné provozu v čistě EV režimu po omezenou dobu
Plug-in hybrid electric vehicle	PHEV	Vozidlo s nabíjecí baterií a spalovacím motorem, lze připojit k dobíjení
Fuel cell electric vehicle	FCEV	Vodíkem poháněné vozidlo s palivovým článkem a bateriovým elektromotorem
Internal combustion engine vehicle	ICEV	Konvenční vozidlo s benzinovým/naftovým spalovacím motorem
Original equipment manufacturer	OEM	Výrobci vybavení motorových vozidel
CO ₂ equivalent	CO₂	Metrika pro porovnání emisí různých skleníkových plynů na základě jejich potenciálu globálního oteplování
Life cycle assessment	LCA	Technika posuzování environmentálních aspektů ve všech fázích životního cyklu
Total cost of ownership	TCO	Finanční odhad všech nákladů vzniklých během vlastnictví výrobku
New European driving cycle	NEDC	Normovaný zkušební cyklus certifikace používaný v EU do září 2017
Worldwide harmonized light vehicle test procedure	WLTP	Normovaný zkušební cyklus certifikace používaný v EU od září 2017
Peer-to-peer	P2P	Služba s decentralizovanou platformou, kde dva jednotlivci spolupracují přímo mezi sebou bez vlivu třetí strany

Tabulka č. 0 – Použité zkratky

Červen
2021

O autorovi

Michal Hrubý ukončil magisterské studium ekonomiky na Škoda Auto Vysoké škole a nyní hledá příležitost pro uplatnění v rámci doktorského studia. Zaměřuje se na zelenou ekonomii, průmyslovou dekarbonizaci a spotřební chování. Od roku 2020 přispívá do studentského časopisu EkonTech. Během magisterského studia se zapojil do projektu studentské grantové soutěže se zaměřením na udržitelné spotřební chování.

Kontaktní email: mhruby@europeum.org

O Institutu pro evropskou politiku EUROPEUM

Institut pro evropskou politiku EUROPEUM je neziskový, nepolitický a nezávislý think tank, který se zaměřuje na evropskou integraci a soudržnost. EUROPEUM přispívá k posilování demokracie, bezpečnosti, stability, svobody a solidarity napříč Evropou a aktivnímu vystupování České republiky v Evropské unii. EUROPEUM provádí původní výzkum, organizuje veřejné akce a vzdělávací aktivity a formuluje nové názory a doporučení ke zlepšení domácí a evropské politiky.

[Více o nás](#)

Kontakt

Web: europeum.org

Adresa pražské kanceláře: Staroměstské náměstí 4/1, 110 00, Praha 1

Tel.: +420 212 246 552

E-mail: europeum@europeum.org

Adresa bruselské kanceláře: 77, Avenue de la Toison d'Or. B-1060 Brusel, Belgie

Tel: +32 484 14 06 97

E-mail: brussels@europeum.org

Další publikace najdete u nás na [webu](#).

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací odpovídá výlučně autor. Publikace nerepresentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

Spolufinancováno v rámci
programu Evropské unie
„Evropa pro občany“